

Boek : *Zorg om dyslexie*
Auteur : Ludo Verhoeven, Frank Wijnen, Kees van den Bos, Ria Kleijnen, (Red.)
 2010, [Garant](#)
 ISBN: 978-90-441-2661-7
Bespreker : Peter Bauwens, vrijwillige medewerker vzw Die-'s-lekti-kus
Datum : februari 2012

. In een notendop...

Dit theoretische boek wil een leidraad zijn voor kwaliteitszorg ten behoeve van jongeren met dyslexie. Het bespreekt actuele definities van dyslexie en belicht de neurocognitieve achtergronden.

De onderkenning en aanpak van dyslexie komen stap voor stap aan bod. Het boek bespreekt zowel de signalering, de diagnostiek als de behandeling van dyslexie.

Men onderstreept het belang van de inbreng van de ouders. Voorbeelden zorgen voor extra verduidelijking en herkenbaarheid.

- *een leidraad voor kwaliteitszorg ten behoeve van jongeren met dyslexie*
- *een planmatige aanpak*
- *dyslexie, kwaliteitszorg, zorgbeleid, geprotocolleerd werken, signalering, diagnostiek en behandeling, ondersteunende technologie*
- *leerkrachten, ouders, zorgverleners, orthopedagogen*

. Over de auteur (s)...

Ludo Verhoeven, hoogleraar Pedagogische Wetenschappen aan de Radboud Universiteit Nijmegen en directeur van het Expertisecentrum Nederlands in Nijmegen

Frank Wijnen, hoogleraar Psycholinguïstiek aan de Faculteit Geesteswetenschappen van de Universiteit Utrecht

Kees van den Bos, hoogleraar Orthopedagogiek, in het bijzonder leesproblemen en dyslexie aan de Rijksuniversiteit Groningen

Ria Kleijnen, lector Onderwijszorg en Samenwerking binnen de Keten aan de Christelijke Hogeschool Windesheim in Zwolle

. Zeker lezen?

Het is zeker geen boek voor beginners die zich voor het eerst willen verdiepen in de materie van dyslexie. Het is echter wel een zeer geschikt boek voor gevorderde hulpverleners binnen de dyslexiezorg.

Het boek geeft een goede leidraad om effectief de juiste weg te bewandelen om het probleem krachtig aan te pakken.

Om dit boek samen te stellen werden zeer veel bronnen geraadpleegd. De info is up-to-date daar de recentste onderzoeken omtrent dyslexie hierin zijn opgenomen.

Bronnen en onderzoeken worden vergeleken op hun overeenkomsten en verschillen.

Aan het einde van elk hoofdstuk wordt in een besluit de essentie nog eens weergegeven.

Twee recent ontwikkelde, computergestuurde, adaptieve instrumenten voor het signaleren van problemen op het terrein van beginnende geletterdheid en dyslexie worden voorgesteld.

Het boek toont stap voor stap aan wat de betekenis is van optimale dyslexiezorg binnen het kader van onderwijs.

Hoewel het boek beter past binnen de Nederlandse Onderwijsstructuren, zitten er voor Vlaanderen heel wat bruikbare tips in.

Eén hoofdstuk gaat over het gebruik van compenserende, technologische hulpmiddelen. Gelukkig verwijst men naar de website www.letop.be. Hopelijk ontdekt men ook nog de link naar de brochure '[Dyslexiesoftware! En nu?](#)'.

- *voor gevorderde hulpverleners binnen de dyslexiezorg*
- *pleidooi voor het gebruik van een dyslexieprotocol om de werkwijze navolgbaar te maken en de juiste behandelkeuzes en tussentijdse beslissingen te sturen*
- *het protocol in de vorm van een stroomdiagram is een handig instrument*
- *zorgcoördinatoren die met voorleessoftware willen starten, vinden hier zeker een eerste leidraad*
- *leest vrij vlot als de materie je niet vreemd is*
- *elk hoofdstuk eindigt met een indrukwekkende referentielijst*

• Te onthouden

- Recente definities beschrijven dyslexie als een verschijnsel op biologisch, cognitief en gedragsniveau.
- Adequate instructie is een voorwaarde om dyslexie vast te stellen.
- Fonologisch tekort wordt als kernpunt van dyslexie beschouwd. Afwijkingen in de bouw en functie van de taalverwerkende delen van de hersenen staan hiermee in verband. Een generische factor is onmiskenbaar in het spel.
- Het boek toont overeenkomsten en verschillen aan tussen dyslexie en kinderen met een primaire taalstoornis. Kinderen met een primaire taalstoornis krijgen logopedische ondersteuning en zitten in het buitengewoon onderwijs. Deze kinderen hebben zowel spraak-taal- als leesproblemen. Vaak treden problemen met woordenschat en/of morfosyntaxis op. Begrijpend lezen is moeilijker. Het boek verwijst ook naar een dyslexieprotocol voor leerlingen uit het speciaal (bijzonder) onderwijs.
- Leerkrachten hebben als taak om stagnaties in de lees- en spellingontwikkeling tijdig te signaleren en interventies op maat in te zetten. Als blijkt dat de gesignaleerde problemen hardnekkig zijn, kunnen leerlingen in aanmerking komen voor doorverwijzing naar de zorg. Daar kan na nader onderzoek de diagnose dyslexie gesteld worden.
- Het Expertisecentrum Nederland en Cito hebben 2 computergestuurde instrumenten ontwikkeld om risico's op leesproblemen en dyslexie binnen het basisonderwijs volgens een gestandaardiseerde procedure op te sporen. Het *Screeningsinstrument Beginnende Geletterdheid* is bedoeld om leerlingen met een risico op leesproblemen in de kleuterklas op te sporen. Het *Screeningsinstrument Dyslexie* voor leerlingen lager onderwijs beoogt het proces van onderkennen, doorverwijzen en diagnosticeren te standaardiseren en te vergemakkelijken.
- Het hoofdstukje 'Indicerende diagnostiek van dyslexie' toont aan hoe de leerling het beste geholpen wordt. Aandacht gaat hier naar de motivatie en de inzet van de leerling. Vaak hebben deze kinderen hun gevoel van competentie verloren. Ook het gevoel van eigenwaarde kan door het steeds opnieuw falen laag zijn.
- Bij een geprotocolleerde behandeling komt naar voor dat het automatiseren van kennis en procedures de eerste stap is na de bewustwording van het probleem door de zorgverstreker en de leerling. De leerling moet voldoende motivatie krijgen om zijn probleem actief aan te pakken. Daarna volgt het leren gebruiken van compensaties. Als laatste is er de emotionele weerbaarheid. Ernstige emotionele problemen of demotivatie kunnen een effectieve aanpak van de lees- en spellingproblemen in de weg staan.

- Bedenk ook dat ouders vaak al een traject van frustraties achter de rug hebben voordat ze bij een behandelaar aankloppen.
- Voorleessoftware heeft een duidelijk positief effect, zowel op school als thuis, op leesbegrip, zelfredzaamheid, motivatie en het bereiken van het cognitief niveau dat overeenkomt met hun leeftijd.

👍 *Kinderen met dyslexie willen betrokken worden bij de opstelling van hun behandelplan. Zij willen weten met welk doel zij een bepaalde oefening doen. Alleen dan kunnen kinderen eigenaar zijn van hun probleem en van de oplossing.*

👍 *Dyslexie komt vaak als een pijnlijke ervaring in het leven van de jonge leerling en de ouders. In veel gevallen doet het een behoorlijke aanslag op het zelfvertrouwen en de ontwikkelingskansen van een kind.*

👍 *Geruststellen is niet altijd de beste aanpak. Ouders zijn liever een periode onterecht ongerust dan dat later blijkt dat ze ten onrechte werden gerustgesteld! Tijd is een belangrijke factor in het leven van een opgroeiend kind.*

• Meer over aanpak van dyslexie op www.letop.be

- De brochure '[Dyslexiesoftware! En nu?](#)' is bedoeld als inspiratiebron voor scholen, leerkrachten, begeleiders, CLB-medewerkers en ouders voor het gebruik van ICT-hulpmiddelen en dyslexiesoftware in de school- en klaspraktijk.
- De map '[De computer, mijn surfplank bij het leren](#)' stimuleert leerkrachten en begeleiders om kinderen en jongeren (met leerstoornissen) te ondersteunen met ICT.